

Spelarit 1 -2021

Helsingin pitäjän tanhujat ja spelarit ry

SKY
120 v

Suomalaisen Kansantanssin Ystävät

Syksyn säveliä

Tätä kirjoittaessani (lokakuun puolivälissä, toim. huom.) on aamun pimeys vielä ikkunan takana ja syyssade rummuttaa mökin kattoa. Valtakunnassa aloitetaan kolmatta rokotuskierrosta ja koronapassi todennäköisesti tarvitaan jatkossa, myös siirryttäessä maamme rajojen ulkopuolelle. Maskin käytöstä on jo osittain luovuttu, konsertit, teatterit ym. yleisötapahtumat käynnistyvät lähes täysin katsomoin ja etätöistä palataan osittain työpaikoille. Korona muutti monta asiaa.

Viime syksynä, vuosi sitten ehdimme tanssijoiden kanssa harjoitella muutaman kerran, kun korona taas jatkoi ärhäkästä leviämistään ja valtiovalta antoi jälleen kiristyneitä ohjeita ja suosituksiaan taudin leviämisen ehkäisemiseksi ja kaupunki sulki ovet harjoituspaikoista. Ei auttanut kuin hyväksyä tilanne ja laitettava supikkaat kassiin ja jätettävä tanssi tauolle.

Talvi saapui tuiskuineen, kevät tuli, lumi sulii, puro sanoi puli puli, kesän helteet hellivät niveliä ja kypsyttyi marjasatoa etuajassa. Rokotettavien määrän lisääntyessä taudin leviäminen hidastui ja säännöksiä höllennettiin.

Syksyn korvalla kokoontuimme yhteen pitkästä ajasta. Järjestimme palaverin Päkaksessa, jossa keskustelimme tanssin jatkumisesta.

Ohjaajamme Riitta lupasi jatkaa, samoin Matti, joten ohjaus ja musiikki harjoituksiin oli kunnossa. Tanssit jatkukoot! Sitten vaan harjoituspaikan avainta kuittaamaan ja harjoitukset alkoivat 15.9.2021 Husaaritien päiväkodissa.

Ristiote, olkavarsiote, takatanssiote, sola, vastakkaisrivi? Naurua piisasi, kun harjoitukset lähtivät käyntiin tanssijoiden naaratessa muistien syvyyksissä kelluneita tanssitaitojaan.

Harjoituksissa tanssimme seurantansseja, karjalaisia röntysköitä, erilaisia kattrilleja ja ruotsinkielisiltä seuduilta muistiinkirjoitettuja kansantansseja. Viikoittainen harjoituskerta on liikunnallinen, sykkettä nostattava sekä koordinaatio-kykyä ylläpitävä harjoitus, mutta myös mitä suuremmassa määrin sosiaalinen tapaaminen.

Tanssitaan, nauretaan ja ennen kaikkea nautitaan hyvästä seurasta ja yhdessäolosta. Ihanaa kun saadaan taas tanssia yhdessä. Tanssissa on taikaa.

Hyvää alkanutta syksyä kaikille jäsenille.

toivottaa Raija

Suomalaisen Kansantanssin Ystävät 120 vuotta

Kansantanssialan vanhin järjestö Suomessa, Suomalaisen Kansantanssin Ystävät (SKY), täyttää 120 vuotta. Seuraavassa kahden keskeisen toimijan ajatuksia.

Valtakunnallinen kansantanssialan järjestö Suomalaisen Kansantanssin Ystävät ry (SKY) perustettiin v. 1901 Helsingin yliopiston opettajien ja opiskelijoiden aloitteesta. Yhdistys on kansantanssialan vanhin ja ainoa suomenkielinen erityisjärjestö. Sillä on 35 jäsenyhdistystä ja noin 2500 jäsentä.

SKY:n sisaryhdistykseksi perustettiin 1982 lasten ja nuorten toimintaan keskittyvä Kansantanssinuorten Liitto (KTNL). Tällä hetkellä KTNL on yhdistymässä takaisin SKY:hyn.

Ohjaajamme Riitta Kangas ja Matti Lankinen ovat toimineet, paitsi omassa seurassamme, monia vuosia keskeisissä tehtävissä myös näissä valtakunnallisissa järjestöissä. SKY vietti 120 - vuotisjuhliaan 8. lokakuuta. Juhlavuoden kunniaksi haastattelimme SKY:n ja KTNL:n superaktiiveja Riittaa ja Mattia, haastattelijana Raija Hukkanen.

Ohjaaja ja koulutuskonkari Riitta Kangas

Miten ja milloin tulit mukaan SKY:n/KTNL:n hallinnon toimintaan ja kauanko toimit järjestön aktiivisena jäsenenä?

- Osallituin 80-luvun puolestävälisestä vuosittain aktiivisesti SKY:n ja KTNL:n järjestämille ohjaajakursseille. Sieltä sain paljon oppeja ja ideoita omaan ohjaamiseen. Kurseilla tutustuin toisiin ohjaajiin, ja keskustelua kurssien järjestämisestä, kurssien vetäjistä, paikakunnista yms. aina syntyi. Minulla oli paljon mielipiteitä ja ehdotuksia, hyviä ja huonoja, kokeilemisen arvoisia tai jopa erinomaisia.

- Kävikin sitten niin, että minut valittiin SKY:n, KTNL:n ja Peli-

Riitta mietteläänä Toukokuussa Hyvinkäällä 2006.
Kuva Matti Lankinen

mannikillan yhteiseen koulutustoitomikuntaan vuonna 2006, syksymällä ihan puheenjohtajaksi. Nyt riitti kurssien, koulutuksien, kesäjuhlien, tapahtumien ja juhlien suunnittelua ja kokouksia ympäri Suomea.

- SKY:n hallituksessa aloitin 2008, silloin puheenjohtajana oli Tanskasen Raimo. Toimintaa oli noina vuosina paljon; löytyi talkoohenkeä ja jäsenyhdistyksissä riitti innostusta osallistua tapahtumiin, koulutuksiin, kesäjuhille, talkoisiin ja yhteisiin tilaisuuksiin. Hallituksessa oli aktiivisia toimijoita ja eteenpäin menttiin.

- Pari vuotta myöhemmin istuin SKY:n ja KTNL:n edustajana silloisen Kansanmusiikin ja -tanssin edistämiskeskuksen hallituksessa. Yhdistyksen toimialueena oli koko Suomi, niin musiikin ja tanssin harrastajat kuin ammattilaisetkin.

- Eri kansantanssijärjestöjen yhteistyötä tiivistettiin perustamalla vuonna 2010 Kansantanssin yhteinen toimikunta. Siellä kokoontuivat koulutuksista vastaavat suun-

nittelemaan ja ideoimaan. Suurimpina haasteina ohjaajakoulutuksen uudistaminen ja kehittäminen sekä kurssien ja tapahtumien järjestäminen.

- Jäin vuonna 2016 pois SKY:n hallituksesta ym toimikunnista. Valitsin itseni perustamaani uuteen toimikuntaan, jonka tehtävänä oli lastenlasten hoitaminen, oma aika ja eläkkeellä oleminen.

- Minulle myönnettiin kultainen ansiomerkki nro 86 kansanperinteen hyväksi tekemästani työstä. Se kyllä ilahduttaa.

- Aikaisemmin olin saanut myös KTNL:n kultaisen ansiomerkin, iloitsen siitäkin.

Miten näet toiminnan muuttuneen vuosien varrella?

- Vapaaehtoinen järjestötoiminta ei enää nykypäivänä innosta; aktiivitoimijat vanhenevat, nuorempaa väkeä on vaikea saada mukaan. Kansantanssiyhdistyksissä väki vähenee, uusia lapsiryhmiäkään ei enää saada kokoon. Paikallisissa yhdistyksissä omaa aktiivista toi-

Sääskipolskan ohjaajat Pia Pyykkinen, Riitta Kangas ja Mervi Lahtonen miettimässä kenttäkuvioita. Kuva Matti Lankinen

mintaa on, mutta SKY:n yhteisiin tapahtumiin tai koulutuksiin osallistuminen on hiipunut. Mutta vielä uusi aika kaiken muuttaa voi.

Mitä ajattelet SKY:n ja KTNL:n toimintojen yhdistämisestä?

- Kansantanssijoita eri SKY:n yhdistyksissä oli 1980-luvun alussa lähes 10 000, joista lapsia ja nuoria yli puolet. KTNL perustettiin 1982 omaksi järjestöksi, lasten ja varhaisnuorten tanhutoimintaan keskittyväksi. Se oli silloin viisasta; ohjaajia koulutettiin, kursseja järjestettiin ja ohjelmistoja laadittiin. Opetusministeriöstä saatava

avustuskin oli hyvin tervetullutta. Nyt lasten ja nuorten ryhmiä on KTNL:n yhdistyksissä vain kymmeniä. Yhdistyminen on nyt viisasta.

Mitä mietteitä kansantanssin jatkumisesta?

- Kansa tanssii huomennakin. Kansantanssin harrastaminen jatkuu, muuttuu, elää ajassa, ehkä kuitenkin toisenlaisena. Tanssiminen ei loppu.

Kansantanssi siirtyy seuraaville sukupolville erilaisena, mutta yhtä paljon iloa ja tanssin riemua tuovana kuin tänäänkin.

Riitta Kangas

Riitan toimet SKY:ssä/KTNL:ssä:

- SKY:n hallitus 2008 - 2016
- SKY:n ja KTNL:n koulutustoimikunta, puheenjohtaja 2006 - 2016
- SKY:n varapuheenjohtaja 2012 - 2016
- SKY:n ja KTNL:n taloustoimikunta 2010 - 2011
- Kansanmusiikin ja Kansantanssin Edistämiskeskus, hallitus 2010 - 2016
- Kansantanssijärjestöjen yhteinen koulutustoimikunta (KYT) 2014 - 2016
- SKY:n, KTNL:n, Karjalaisen Nuorisoliiton ja Finlands Svenska Folkdansringin yhteinen kesäjuhlatoimikunta 2015 - 2016
- Ansiomerkit: SKY:n hopeinen ansiomerkki 1992, SKY:n kultainen ansiomerkki 2016

KTNL:n monitoimimies Matti Lankinen

Miten ja milloin tulit mukaan SKY:n/KTNL:n hallinnon toimintaan ja kauanko toimit järjestön aktiivisena jäsenenä?

- SKY-KTNL akselilla olen periaatteessa toiminut enimmäkseen KTNL:n puolella. Minut valittiin KTNL:n hallitukseen 1984. KTNL:n ja SKY:n yhteistoiminnan sujumiseksi minut valittiin myös SKY:n hallitukseen 1987 tehtävää hoitaneen Raija Uskin tilalle. Tehtävä SKY:n hallituksessa jatkui vuoteen 1992. Toiseen kertaan olin SKY:n hallituksessa 2013-2014. Vuosien mittaan oli hankalampaa löytää hallitukseen jäseniä ja helposti ylipuhuttavana minä suostuin ☺

- KTNL:n hallituksessa ollessani yhteistyö SKY:n kanssa oli läheistä kaikilla toiminnan aloilla. Eri toimikunnissa oli edustus myös KTNL:n osalta. Oman työpanokseni annoin useita vuosia taloustoimikuntaan, tiedotustoimikuntaan sekä tallennustoimikuntaan.

- Taloustoimikunnassa pohdimme sekä SKY:n että KTNL:n taloutta, tiedotustoimikunnassa olin useita vuosia tekemässä Tanhuviestiä. Tallennustoimikunnassa olen kuvannut ja videoinut sekä SKY:n että KTNL:n kesäjuhlia, vuosijuhlia ja koulutuksia ym. tapahtumia sekä tallennusseminaarissa ollut kirjaamassa ja luetteleimassa tallenteita.

- Koulutus- ja tapahtumatoimintaan olen osallistunut kurssien jär-

Matti tallentamassa Seurasaaren Antintalolla 2010. Kuva Riitta Kangas

jestelyissä sekä myös monien kesäjuhlien järjestelyissä. Kansainvälisistä tapahtumista mainittakoon useat pohjoismaiset NORDLEK-, BARNLEK-, ISLEIK- ja HAVLEIK-juhlat sekä vuoden 2000 TANSSIPIDOT yhdessä virolaisten kanssa.

- SKY:n kultaisen ansiomerkin sain SKY:n 100-vuotisjuhlassa 13.10.2001.

Minkälaisia muutoksia olet nähnyt vuosien varrella?

- Toimintaan ovat tulleet tietokoneet, sähköpostit ym. sähköiset mediat. Pankkiyhteydet ja kurssi-ilmoitukset Opintokeskus Siviksen kanssa ovat siirtyneet sähköiseen muotoon.

- Varsinainen toiminta on hiljentynyt vuosien mittaan. Jäsenmäärä on pienentynyt ja vapaaehtoistyö on hiipunut. Kansantanssin arvostus on myös laskenut ja sitä myötä aikuisten sekä lasten määrä harras-

tuksessa pienentynyt. Luottamus-
tehtäviin ei enää haluta kuten en-
nen. Omat intressit menevät ohi
yhteisten aatteellisten harrastusten.
Nuoria on vaikea saada mukaan
kansantanssiharrastukseen.

Mitä ajattelet SKY:n ja KTNL:n toimintojen yhdistämi- sestä?

- Vuonna 1982 harrastajia, aikuisia
sekä lapsia oli paljon. Myös
valtionavustusta oli mahdollista
saada erikseen lapsi- ja varhais-
nuorisotoiminnalle. Silloin
KTNL:n perustaminen ja sitä
myötä mahdollisuus saada lisää
valtion avustusta oli paikallaan.

- Nyt kun harrastuksen arvostus
on alamaissa, ja lasten ja nuorten
määrä laskenut radikaalisti, toi-
mintojen yhdistäminen on järke-
vää. Valtion avustusten hakeminen
on tullut hankalammaksi ja työ-
lämmäksi, ja vaatii aina vaan tar-
kempia perusteluja ja toteutumis-
lukuja, joihin ehkä kohta toiminta-
luvut eivät riitä etenkään KTNL:n
osalta.

Mietteitä kansantanssin jatku- misesta?

- Kansantanssi-käsitteestä on
keskusteltu jo vuosikymmeniä.
Tanssimasta kansa ei lopeta kos-
kaan.

- Mutta mitä pidetään kansan-
tanssina? Etenkin Nuorisoseurapii-
reissä puhutaan paljon ”uudesta
kansantanssista”. Tähän kuuluvat
korkeasti koulutettujen ja myös
kouluttamattomien pyrkijöiden
omat koreografiat, joita tanssii
ehkä yksi tai kaksi tanssiryhmää,
mutta ei ns. ”kansaa” ikinä. Itse en
laskisi näitä kansantanssiksi. Kan-
santansseiksi on laskettu ennen
1900-luvun puoliväliä tanssittuja
ja muistiin merkittyjä tansseja. Itse
laskisin kansantansseiksi myös
nykyisin tanssilavoilla tanssitut
tangot, humpat, foksit ja jopa uu-
demmat bugit ja fuskut. Ne ovat
saaneet suomalaisia piirteitä ja
niitä tanssii ”kansaa” ympäri suo-
mea, ei vain yksi tai kaksi koulu-
tettua tanssiryhmää.

Matti Lankinen

Matin toimet SKY:ssä/KTNL:ssä:

- KTNL:n hallitus 1984 – 2016, puheenjohtajana 1993 - 2002
- SKY:n ja KTNL:n taloustoimikunta 1985 - 2015
- SKY:n ja KTNL:n tiedotustoimikunta, Tanhuviestin toimituskunta 2004 - 2015
- SKY:n ja KTNL:n tallennustoimikunta 2003 - 2016
- SKY:n ja KTNL:n koulutustoimikunta 2014 - 2015
- SKY:n hallitus 1987-1992, 2013 - 2014
- SKY:n ja KTNL:n toimiston tekninen vastaava / IT-tuki 1993 - 2020
- Ansiomerkit: SKY:n hopeinen ansiomerkki 1992, SKY:n kultainen ansiomerkki 2001, KTNL:n kunniajäsen vuodesta 2019

Kansallispuvuista visailmassa

Suomen kansallispukuyhdistys Raitary järjesti kansallispukujen pubivisan netissä lauantaina 9.1.2021. Tavallisesti visa on järjestetty Folklandialla, mutta sattuneesta syystä risteilyä ei ollut ja pubivisa järjestettiin siis netissä.

Folklandia-risteilyn puuttuminen on aukko tammikuuisessa ohjelmassa, joten pubivisa voisi paikata vajetta, tuumasimme. Niinpä Minnan luo kisastudioon kokoontui Spelareitten joukkue Tuija, Maarit, Minna ja Tarja. Minna pahoitteli, ettei voinut tarjota keinuvaa lattiaa, tungosta eikä kerrossänkyjäkään. Tax freekin oli vähän heikko, mutta eväitä meillä oli ihan riittävästi.

Pubivisaan oli uskaltaunut viisi joukkuetta. Vetäjänä oli Soja Murto ja 15 kysymystä oli luvassa.

Ensimmäinen kysymys: *Minkä seudun kansallispuku on viimeisin vahvistettu?* Hmm, ei mitään hajua kellään. Tässä ei taida pärjätä sillä, että itsellä roikkuu kansallispuku tai pari kaapissa. Sitten piti tietää, *mikä on parkkumi* (helppo, se on kangaslaji!). Ja: *Minä vuonna Kansallispukuneuvosto lopetti toimintansa?* Jaa-a ..... (Se oli 2010, ja toimintaa jatkaa Kansallispukukeskus) Tai: *Mikä on Raitayhdistyksen maskotin nimi?* Tietenkin Teodor Toivo Vilanen!

Muutama kysymys me sentään osattiin – tai arvattiin. Kuten, että liivin selkämyksen lipareet ovat körtit tai että kurtikka on raidallinen takki. Vastaukset lähetettiin sähköpostilla samantien Sojalalle, joka katsoi ne läpi. Pistemääräksemme kertyi lopulta 6. Amatööreille

ihan hyvä määrä.
Voittajajoukkue
Pirkkalainen, sai
13 pistettä, joten
kyllä jotkut tiesi...

Jälkipuintina
muisteltiin moni-
tuisia Folklandia-
ja Nordlek-reis-
suja ja muita.

Visailemassa ja kuvat otti Tarja Lahtinen

SKY:n haaste-

Kerro nyt parhaat muistosi ja sattumuksesi kansantanssin tiimoilta!

120-vuotisen toiminnan juhlistamiseksi Suomalaisen Kansantanssin Ystävien (SKY) tallennustoimikunta haastaa tanssijat, yhdistykset ja muut toimijat muistiinmerkitsemään kansantanssiharrastuksen iloja ja sattumia.

Kirjoita vapaamuotoisesti kokemuksistasi. Kerro meille vaikka:

- miten tulit mukaan ja milloin
- mitkä olivat ensimmäiset oppimasi kansantanssit/ vaikutelma niistä
- mielipiteesi esiintymisistä
- osallistuitko kesäpäiviin, ulkomaanmatkoihin
- muutoksia yhdistyksessä: ohjelmisto, tanssityyli, ohjaustyyli, muu toiminta
- perheen, ystävien, muiden suhtautuminen harrastukseesi
- miksi harrastat kansantanssia
- ym

Laita kirjoituksen alkuun nimesi, syntymävuosi ja paikkakunta, mistä kokemuksesi ovat.

Vastaa haasteeseen 31.12.2021 mennessä (aikaa jatkettu alkuperäisestä).

Kirjoitukset voi lähettää Leena Aholle, Rakennusmestarintie 27 E 21, 20320 Turku tai leenaaho (at) gmail.com.

Osallistujien kesken arvotaan SKY:n toimittamia kirjoja ja levyjä.

Uljas joukko suksilla vas. Maarit, Tuija, Olli, Eine, Simo, Annukka, Arja, Pena ja Minna. Kuva Annukka Uusi-Eskola

Hohtavilla hangilla Kalevalan päivänä 2021

Sunnuntai 28.2. oli Kalevalan päivä ja kansallispukehihtotempaus. Kirkkailla hangilla Annukan ja Ollin pelloilla kirmaili koko joukko seuramme jäseniä, Annukan tarjoaminen eväiden voimin ja toinen toistaan tukien.

Eine ja suksset tyylin mukaan.
Kuva Simo Gröhn

Mustikkasoppa maistuu ankan suorituksen jälkeen. Kuva Arja Salonen

Mites se voiteltu onnistui.
Kuva Eine Gröhn

Sukset seinustalla.
Kuva Simo Gröhn

Toinen toistaan tukien.
Kuva Eine Gröhn

Ryijyjä ihmettelemässä Tuija ja Tarja

Ryiju kera hilavitkuttimien

Kudottua kauneutta

Kudottua kauneutta -ryijynäyttely kokosi pienen joukon Taidehalliin 23.5.2021. Yllättävän monimuotoisia, kolmiulotteisiakin voivat ryijyt olla.

Maskien takana Annukka ja Minna ryijynäyttelyssä

Kuvat Annukka Uusi-Eskola

Tulevia tapahtumia

Helsingin pitäjän tanhujien ja spelareiden 40-vuotisjuhlat

Seuramme täyttää 40 vuotta tammikuussa 2022, juhlimme asiaa lauantaina 15.1.2022 Päkaksessa. Tarkempaa tietoa myöhemmin, mutta voit nyt jo tehdä kalenterimerkinnän.

Folklandia -risteily

Folklandia risteillään Silja Europalla 7.-8.1.2022. Folklandia lupaa jälleen hileisen kuumaa folkkia uteliaasti kokeillen, traditiosta ammentaen ja perinnettä kunnioittaen. Risteilylle osallistuu n. 130 esiintyjäkokoonpanoa kansanmusiikin ja kansantanssin huippunimiä ympäri Suomen ja eri puolilta maailmaa, ilmoittautumiset ks. <https://folklandia.fi/>

Muita

27.-30.12. 2021 Oriveden kansanmusiikki- ja tanssikurssit, Teisko

10.-12.6. 2022 Hyvinkään Hoijakka, Hyvinkää

15.-19.6. 2022 Pispalan Sottiisi, Tampere

Nyttäreillä

Kesäkuisena torstaina 10.6.2021 kokoonnuimme nyttäreille Annukan ja Ollin pihaan. Ruokaa ja juomaa kertyi kiitettävästi - huomio keskittyi siihen ja seurusteluun niin että ainoa kuvattu kohde olivat uteliaat ankat, joka taapersivat paikalle !

Kuva Eine Gröhn

YHTEYSTIETOJA:

JOHTOKUNTA 2021:

- * Raija Hukkanen, puheenjohtaja, 0400-628 096
- * Simo Gröhn, sihteeri, puh. 045-203 3145
- * Tuija Pirttikoski, puh. 040-873 6195
- * Anna-Liisa Uusi-Ėskola, puh. 044-346 3723
- * Tarja Lahtinen, puh. 040-742 3181
- * Minna Suokas-Ikonen, puh. 050-302 8012
- * Simo-Pekka Lindström, puh. 040-554 0799

AIKUISRYHMÄN OHJAAJA:

- * Riitta Kangas, riitta.kangas@kolumbus.fi, 050-358 6491

LAPSIRYHMIEN OHJAAJA:

- * Tuija Pirttikoski, puh. 040-873 6195

PELIMANNIT:

- * Simo-Pekka Lindström, puh. 040-554 0799

INTERNET:

www.spelarit.fi / www.spelarit.net

Lehti löytyy osoitteesta: www.spelarit.fi/Lehti/